

‘Trots op wat we als team allemaal hebben bereikt’

Genomineerde Greenkeeper of the Year Paul Mannaert

De Woeste Kop in Axel heeft de afgelopen tien jaar veel verbeteringen gerealiseerd. Hoofdgroenkeeper Paul Mannaert is trots op het resultaat en zit vol plannen om de baan nog beter te maken.

Auteur: Bart Mullink

Dat de bij Axel gelegen golfbaan de afgelopen tien jaar een flinke kwaliteitssprong maakte, bleef niet onopgemerkt. Het ledental schoot omhoog. Het zijn er nu bijna twaalfhonderd. ‘Toen ik hier achttien jaar geleden begon, waren dat er vier- à vijfhonderd.’ Ongeveer de helft van de leden komt uit België. ‘We zitten vlak bij de grens en in ons achterland richting Gent zijn heel weinig mogelijkheden om golf te spelen. Daarom komen mensen hierheen.

Dat het goed gaat in Axel, viel de jury bij de Greenkeeper of the Year-verkiezing in 2018 ook al op. De titel ging toen naar Arjen Westeneng, destijds namens H4A de hoofdgroenkeeper bij De Woeste Kop. Twee jaar later nam Mannaert zijn rol over. ‘Ik had al acht jaar samengewerkt met Arjen en ontzettend veel van hem geleerd. Ook trouwens van zijn voorganger, Bert van Veen, bij wie ik in 2006 ben begonnen.’ In de tijd hieraan voorafgaand pendelde hij dagelijks tussen zijn woonplaats, het nabijge-

legen Hulst, en Goes, waar hij de landbouwschool bezocht. ‘Als klein manneke wist ik al: ik wil boer worden. Maar dat bleek moeilijk als de familie geen boerenbedrijf heeft. Toen ik klaar was met school, hoorde ik dat de golfbaan in Axel een medewerker zocht. Zo ben ik hier terechtgekomen.’

Trots op wat is bereikt

Mannaert blijkt geen type dat de eer voor geboekte resultaten graag voor zichzelf opeist. Wel benadrukt hij trots te zijn op wat er op de Axelse baan ‘met een relatief klein team’ allemaal is bereikt.

Het vijfkoppige vaste team op De woeste Kop krijgt in het hoogseizoen uitbreiding met tijdelijke medewerkers, vooral studenten en andere vakantiewerkers. ‘Dan zijn we vaak wel

‘Voor wat extra hulp kunnen we af en toe een beroep doen op mensen van de afdeling groenvoorziening van H4A’

beeld beroepsmatig meer met watervraagstukken te maken hebben gehad.

De Woeste Kop is onderdeel van een natuurgebied dat werd aangelegd in de jaren zestig. Het terrein is opgehoogd met het materiaal dat was weggegraven bij de verbreding van het Kanaal Gent-Terneuzen. Het resultaat: 7 meter dikke laag zand en nog wat leem, gestort op de oorspronkelijke kleibodem. Dit zorgt voor een bijzondere bodemdynamiek, weet Mannaert. Een dynamiek waardoor de omgeving voor weinig anders geschikt bleek dan een natuur- en recreatiegebied. Dat dit er is gekomen, is zo bezien een geluk bij een ongeluk.

Kletsnat

Op een relatief klein deel van het terrein bleek sprake van hardnekkige wateroverlast. Nattigheid is op zand vaak niet het grootste probleem. Dat lag anders bij het slecht doorlatende zand-leemmengsel op twee van de achttien holes, schetst hij. ‘Daar werd het heel snel kletsnat. Van begin oktober tot eind maart lagen ze er helemaal uit.’

Tot twee jaar geleden. Aan de hand van een plan van de Belgische golfbaanarchitect Bruno Steensels is een renovatie uitgevoerd die de installatie van een goed functionerend *storm shoe system* mogelijk maakte. Kolkputten op de laagste punten vangen het water rechtstreeks op. Vanuit de putten stroomt het via een dikke buis naar een nieuw aangelegde vijver. ‘In no time ben je op die twee holes nu al het overtollige water kwijt.’

Verzilting

De kennis van een lid, met een lange loopbaan in de milieutechniek achter de rug, kwam van pas voor een antwoord op de verzilting van de waterbronnen. ‘Met zijn hulp hebben we twee nieuwe bronnen aangeboord die worden gevoed door oudere waterstromen vanuit België.’

Een doel is nu deze beschikbare bronnen zo

spaarzaam mogelijk te gebruiken. Daarvoor blijkt werk aan de winkel. ‘We merkten dat we veel meer water oppompten dan we gebruikten. De vijvers bleken enorm te lekken. We pompten zo steeds hetzelfde water opnieuw omhoog. Door nog maar één beregeningsvijver te gebruiken, hebben we het lekverlies alvast flink teruggebracht. Maar we weten dat die beregeningsvijver ook lekt. Die gaan we nu eerst dichtmaken en daarna, voor zover het budget het toelaat, komen de andere vijvers aan de beurt. Ook die waar het *storm shoe system* op uitkomt. Daar komt regenwater in en dat is het beste wat je kunt hebben.’

Plannen

Plannen voor verdere verbetering van de baan zijn er ook nog volop. ‘We blijven bijvoorbeeld doorgaan met de renovatie van de beregening. Vanwege de kosten gaat dat gefaseerd.’ Dit najaar wordt verder de eerste van een nieuw type bunker aangelegd. ‘Een met een meer natuurlijk karakter. De bunker krijgt een natuurlijke zone en ook eilandjes met wilde grassoorten en bloemen. Niet alle bunkers hoeven zo te worden, maar ik zou de andere bunkers wel graag opknappen. Vooral op de eerste negen holes, die in 1986 zijn aangelegd. Die bunkers zijn versleten. Ze ogen aardig maar de drainage is op en bovendien zijn ze gemaakt voor hoe toen werd gegolfd. Omdat mensen nu verder slaan, zijn sommige helemaal buiten het spel komen te liggen.’

‘Zo blijft er op een golfbaan altijd iets te doen,’ besluit hij opgewekt. ‘Daarom is greenkeeper zo’n mooi beroep. Elk jaar is anders en er zijn voortdurend nieuwe ontwikkelingen.’

met zijn achten of tienden. Handig is dat we ook altijd de afdeling groenvoorziening van H4A achter de hand hebben. Daar werken zo’n dertig tot veertig mensen. We kunnen op hen een beroep doen als er extra veel werk te doen is. Bijvoorbeeld als er bijzondere wedstrijden zijn, zoals dit jaar de NGF-promotiewedstrijd van de eerste klasse naar de hoofdklasse.’

Contact met vakgenoten onderhoudt hij om op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen. Regelmatig bezoekt hij voor dat doel ook andere golfbanen in Nederland en België. Verder noemt hij Greenkeeper als het platform dat hij nauwgezet volgt en raadpleegt hij graag experts op diverse gebieden. Zijn vier vaste medegreenkeepers volgen, voegt hij daaraan toe, ook ‘de informatie uit de markt’. Om een handje te helpen, maakte hij ze allemaal NGA-lid.

H2O-denktank

Beregening, verzilting, verdroging en vernatting, Mannaert heeft te maken met allerlei watergerelateerde vraagstukken. Een zogenoemde H2O-denktank moet daarvoor oplossen bedenken. Mannaert werkt erin samen met leden van de golfclub. Mensen die bijvoor-

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!